

Datum van inontvangstneming : 07/08/2014

Zaak C-334/14

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

9 juli 2014

Verwijzende rechter:

Hof van beroep te Bergen (België)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

27 juni 2014

Appelant:

Belgische Staat

Geïntimeerde:

Nathalie DE FRUYTIER

Hof van beroep te Bergen

Arrest

[OMISSIS]

IN DE ZAAK:

BELGISCHE STAAT, vertegenwoordigd door de minister van Financiën
[OMISSIS]

appellant, [OMISSIS];

TEGEN:

Nathalie DE FRUYTIER. [OMISSIS]

geïntimeerde, [OMISSIS];

wijst het Hof, [OMISSIS] het volgende arrest:

[OMISSIS]

1. Feiten en voorgeschiedenis van het geding

N. DE FRUYTIER vervoert als zelfstandige voor verschillende ziekenhuizen en laboratoria menselijke organen en bij mensen afgenomen monsters.

Bij verzoekschrift van 13 mei 2005 heeft DE FRUYTIER een fiscale beroepsprocedure ingesteld bij de Rechtbank van eerste aanleg te Namen met het verzoek om haar activiteit overeenkomstig artikel 44 van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde (hierna: „WBTW”), dat artikel 13, A, lid 1, van de Zesde btw-richtlijn (77/388/EEG) van 17 mei 1977 in Belgisch recht omzet, vrij te stellen van btw en de dwangbevelen die de btw-administratie tegen haar heeft uitgevaardigd, nietig te verklaren [OMISSIS].

Bij vonnis van 1 juni 2006 [OMISSIS] heeft [de] Rechtbank van eerste aanleg te Namen haar vordering gegrond verklaard en de litigieuze dwangbevelen nietig verklaard.

In de door de Belgische Staat ingestelde beroepsprocedure heeft het Hof van beroep te Luik het bestreden vonnis bij arrest van 26 oktober 2007 bevestigd.

Daarop heeft de Belgische Staat een beroep in cassatie ingesteld en heeft het Hof van Cassatie bij arrest van 18 juni 2009 het Hof van Justitie de volgende prejudiciële vraag gesteld:

„Vormt het vervoer als zelfstandige voor ziekenhuizen en laboratoria van menselijke organen en bij personen afgenomen monsters een levering van menselijke organen, menselijk bloed en moedermelk, die bij artikel 13, A, lid 1, sub d, van de Zesde richtlijn (77/388/EEG) van de Raad van 17 mei 1977 betreffende de harmonisatie van de wetgevingen der lidstaten inzake omzetbelasting – Gemeenschappelijk stelsel van belasting over de toegevoegde waarde: uniforme grondslag, van belasting over de toegevoegde waarde is vrijgesteld?”

Bij arrest van 3 juni 2010 heeft de Derde kamer van het Hof van Justitie van de Europese Unie als volgt geoordeeld:

„Artikel 13, A, lid 1, sub d, van de Zesde richtlijn (77/388/EEG) van de Raad van 17 mei 1977 betreffende de harmonisatie van de wetgevingen der lidstaten inzake omzetbelasting – Gemeenschappelijk stelsel van belasting over de toegevoegde waarde: uniforme grondslag, dat de „levering van menselijke organen, menselijk bloed en moedermelk” vrijstelt van belasting over de toegevoegde waarde, moet aldus worden uitgelegd dat het niet van toepassing is op een zelfstandige activiteit van vervoer voor ziekenhuizen en laboratoria van menselijke organen en bij

mensen afgenomen monsters” (zaak C-237/09 – Belgische Staat/Nathalie DE FRUYTIER).

Bij arrest van 16 september 2010 heeft de eerste kamer van het Hof van Cassatie het bestreden arrest van het Hof van Beroep te Luik vernietigd [OMISSIS] en de zaak naar dit Hof verwezen.

[OMISSIS].

Bij arrest van 15 februari 2013 heeft de zesde kamer van dit Hof het beroep ontvankelijk verklaard en, alvorens uitspraak ten gronde te doen, de heropening van de debatten gelast teneinde DE FRUYTIER de gelegenheid te geven om te antwoorden op de middelen van de Belgische Staat inzake haar vordering tot terugbetaling van alle btw die de Belgische Staat had geheven op het door haar uitgevoerde vervoer van menselijke organen en bij mensen afgenomen monsters, en teneinde de Belgische Staat toe te laten om daar in voorkomend geval op te antwoorden.

II. Beroepsgrond – bespreking

[OMISSIS] DE FRUYTIER, geïntimeerde, voert aan dat indien haar activiteiten niet kunnen worden vrijgesteld op basis van artikel 44, lid 2, 1° ter, WBTW, dat artikel 13, A, lid 1, sub d, van de Zesde richtlijn in het Belgisch recht omzet, zij wel moeten worden vrijgesteld op basis van artikel 13, A, lid 1, sub b, van deze richtlijn en artikel 44, lid 2, 1°, WBTW.

Zij baseert haar redenering op een arrest van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen van 11 januari 2001 waarin wordt vastgesteld dat hoewel de in artikel 13 van de Zesde richtlijn bedoelde vrijstellingen strikt moeten worden uitgelegd, die vrijstellingen autonome begrippen van gemeenschapsrecht zijn, die tot doel hebben verschillen in de toepassing van het btw-stelsel tussen de lidstaten te voorkomen, en voorts dat artikel 13, A, lid 1, sub b, van de Zesde richtlijn geen omschrijving bevat van het begrip handelingen die „nauw samenhangen” met ziekenhuisverpleging en medische verzorging (zaak C-76/99, Commissie/Frankrijk en overeenstemmende conclusie van advocaat-generaal FENNELLY[OMISSIS]).

Met betrekking tot het feit dat de overdracht van medische monsters bijkomstig is aan of nauw samenhangt met de analyse, motiveert het Hof zijn beslissing als volgt:

„25. De Franse regering betoogt echter, dat de overdracht van monsters voor de btw-heffing niet als bijkomend of als noodzakelijk deel uitmakend van de analyse kan worden beschouwd voor zover die overdracht kan worden aangemerkt als aanbrengring van werk aan het laboratorium dat de analyse verricht. Daar de monsterneming en de analyse afzonderlijke handelingen zijn en afzonderlijk

worden gefactureerd, zouden zij in juridisch en economisch opzicht scheidbaar zijn, waardoor de overdracht aan btw moet worden onderworpen.

26. Dienaangaande zij er in de eerste plaats aan herinnerd, dat volgens vaste rechtspraak, hoewel ingevolge de aanhef van artikel 13, A, lid 1, van de Zesde richtlijn de lidstaten de voorwaarden voor de vrijstellingen vaststellen om een juiste en eenvoudige toepassing daarvan te verzekeren en alle fraude, ontwijking en misbruik te voorkomen, deze voorwaarden niet de materiële omschrijving van die vrijstellingen kunnen betreffen (zie, met name, arrest van 7 mei 1998, Commissie/Spanje, C-124/96, Jurispr. blz. I-2501, punten 11 en 12). In dat licht kan het aan btw onderwerpen of van btw vrijstellen van een bepaalde handeling niet afhankelijk zijn van de kwalificatie van die handeling in het nationale recht.

27. In de tweede plaats heeft het Hof geoordeeld, dat een dienst als bijkomend bij een hoofddienst moet worden beschouwd, wanneer hij voor de klanten geen doel op zich is, doch een middel om de hoofddienst van de dienstverrichter zo aantrekkelijk mogelijk te maken (zie arrest CPP, reeds aangehaald, punt 30).

28. In het onderhavige geval maakt het voor de patiënt evenwel geen verschil, of het laboratorium dat het monster neemt, ook de analyse uitvoert of die uitbesteedt aan een ander laboratorium maar wel verantwoordelijk blijft jegens de patiënt, of dat het laboratorium, gelet op de aard van de te verrichten analyse, verplicht is het monster aan een gespecialiseerd laboratorium over te dragen.

De verplichting om in dit laatste geval het monster aan een gespecialiseerd laboratorium over te dragen, is noodzakelijk om de patiënt de grootst mogelijke betrouwbaarheid van de analyse te waarborgen.

29. Dat volgens de Franse regering de overdracht van het monster een afzonderlijke handeling is, sluit overigens niet uit, dat zij als nauw samenhangend met de analyse in de zin van de Zesde richtlijn wordt beschouwd.

30. In die omstandigheden zijn de monsterneming en de overdracht van het monster aan een gespecialiseerd laboratorium handelingen die nauw samenhangen met de analyse, zodat zij onder dezelfde belastingregeling moeten vallen als de analyse en derhalve niet aan btw mogen worden onderworpen.

31. Mitsdien moet worden vastgesteld dat de Franse Republiek, door btw te heffen over de vaste vergoedingen voor de overdracht van monsters voor medische analyse, de krachtens artikel 13, A, lid 1, sub b, van de Zesde richtlijn op haar rustende verplichtingen niet is nagekomen.”

Gelet op dit arrest, rijst een vraag over de uitlegging van artikel 13, A, lid 1, sub b, van de Zesde richtlijn en dient het Hof van Justitie van de Europese Unie te worden verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:
[OMISSIS].

OM DEZE REDENEN,

VERZOEKT HET HOF, [OMISSIS]

[OMISSIS] het Hof van Justitie van de Europese Unie om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

- 1) Verzet artikel 13, A, lid 1, sub b en c, van de Zesde btw-richtlijn zich ertegen dat vervoer van monsters en organen voor medische analyse of medische of therapeutische zorgen dat is uitgevoerd door een zelfstandige derde wiens prestaties in aanmerking komen voor de terugbetaling die de sociale zekerheid verricht ten voordele van ziekenhuizen en laboratoria, wordt vrijgesteld van btw als een handeling die nauw samenhangt met medische handelingen, dit wil zeggen als een handeling die ertoe strekt om ziektes of gezondheidsproblemen te diagnosticeren, te verzorgen en, voor zover mogelijk, te genezen?
- 2) Kan vervoer van monsters en organen voor medische analyse of medische of therapeutische zorgen dat is uitgevoerd door een zelfstandige derde wiens prestaties in aanmerking komen voor de terugbetaling die de sociale zekerheid verricht ten voordele van ziekenhuizen en laboratoria, worden vrijgesteld van btw overeenkomstig artikel 13, A, lid 1, punten b en c, van de Zesde btw-richtlijn?
- 3) Dient het begrip „naar behoren erkende inrichtingen van dezelfde aard” in artikel 13, A, lid 1, sub b, van de Zesde btw-richtlijn aldus te worden uitgelegd dat daaronder privéondernemingen vallen die het vervoer organiseren van bij mensen afgenomen monsters met het oog op een medische analyse die noodzakelijk is ter verwezenlijking van de therapeutische doelstellingen die ziekenhuizen en centra voor medische zorg nastreven?

Schorst de behandeling van de zaak totdat het Hof van Justitie van de Europese Unie uitspraak heeft gedaan over de prejudiciële vragen;

[OMISSIS]